

3. mohla nastať skutočnosť, že po nahliadnutí záujemcu do zoznamu na jednom krajskom súde sa tento dozvedel, že v danom odbore nie je zapísaný žiadny znalec alebo tlmočník, hoci v zozname iného krajského súdu boli zapísané aj viaceré osoby.

Doterajšie členenie zoznamu na jednotlivé odbory a odvetvia sa v prípade znalcov celkom zachová, v prípade tlmočníkov a prekladateľov sa budú vytvárať iba jazykové odbory s dôrazom na jazykovú obojstrannosť, prípadne viacstrannosť (nielen prekladateľ z anglického jazyka, ale aj súčasne do slovenského jazyka, prípadne ďalšia kombinácia bez slovenského jazyka). Do zoznamu sa budú zapisovať údaje, ktoré budú prístupné verejnosti. Ďalšie údaje zapisované do zoznamu, ktoré určí vykonávací predpis, budú slúžiť na aktuálne zastihnutie znalca, tlmočníka alebo prekladateľa v prípade jeho okamžitej potreby. Predovšetkým teda pôjde o telefónne číslo, číslo na mobil alebo iný podobný údaj.

§ 2

Podrobnosti o zápise do zoznamu

- (1) K písomnej žiadosti o zápis do zoznamu sa pripoja
- a) osvedčené kópie dokladov o dosiahnutom vzdelaní, najmä vysokoškolského diplomu, maturitného vysvedčenia alebo iných dokladov,
 - b) životopis so zameraním na požadovanú odbornosť,
 - c) osvedčená kópia dokladu o úspešnom absolvovaní odborného minima, ktorý nesmie byť starší ako tri roky; informáciu o možnosti absolvovania odborného minima uverejní ministerstvo v elektronickej forme na doméne¹⁾ ministerstva, u absolventov postgraduálneho špecializovaného štúdia v odbore podľa písmena e) sa má za to, že absolvovali aj potrebné minimum,
 - d) osvedčená kópia dokladu o úspešnom absolvovaní odbornej skúšky, ktorý nesmie byť starší ako tri roky; neplatí pre súčasných znalcov, tlmočníkov a prekladateľov podľa § 25,
 - e) osvedčená kópia dokladu o úspešnom absolvovaní špecializovaného štúdia v odboroch uvedených v prílohe č. 1,
 - f) doklad o dĺžke odbornej praxe žiadateľa, ktorý možno v osobitných prípadoch nahradiť čestným vyhlásením; osobitným prípadom je najmä zánik podnikateľa alebo inej organizácie, v ktorej žiadateľ vykonával odbornú prax, v osobitných prípadoch je odbornou praxou i vykonávanie znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti,
 - g) výpis z registra trestov, ktorý nesmie byť starší ako tri mesiace,

- h) doklady preukazujúce materiálne vybavenie potrebné na výkon činnosti v zapisovanom odbore alebo odvetví, napríklad osvedčená kópia nájomnej zmluvy, inventarizačný súpis hnutelných vecí a nehnuteľností, ktorý nesmie byť starší ako tri mesiace, alebo čestné vyhlásenie o skutočnosti, že osoba žiadajúca o zápis do zoznamu týmto materiálnym vybavením disponuje,
- i) u právnickej osoby aj doklady preukazujúce jej špecializáciu, ktoré nesmú byť staršie ako tri mesiace; špecializácia právnickej osoby je hlavné zameranie činnosti právnickej osoby žiadajúcej o zápis do zoznamu, ktoré sa preukazuje výpisom z obchodného registra, osvedčenou kópiou zakladateľskej listiny alebo iným dokladom preukazujúcim jej vznik.

(2) Sľub sa skladá verejne, slávnostným spôsobom na ministerstve. Žiadateľ sľub potvrdí svojím podpisom v knihe sľubov znalcov, tlmočníkov a prekladateľov. Osvedčenie o zložení sľubu sa samostatne nevydáva.

(3) Pri zapísaní žiadateľa do zoznamu ministerstvo zakladá každému znalcovi, tlmočnikovi alebo prekladateľovi osobný spis. Do osobného spisu sa zakladajú listiny, ktoré sa týkajú osoby znalca, tlmočníka alebo prekladateľa, výkonu jeho činnosti a profesijného rastu.

KOMENTÁR

K odseku 1

V zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. o žiadosti na zápis do zoznamu znalcov rozhoduje ministerstvo. O zápise do zoznamu sa nevyhotovuje osobitné rozhodnutie. Po zápise vydá zapísanému znalcovi, tlmočnikovi a prekladateľovi oznámenie o vyhovení žiadosti o zápis do zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, ktorého prílohou je povolenie na vyhotovenie úradnej pečiatky znalca, tlmočníka alebo prekladateľa. Samostatné rozhodnutie sa však vydáva v prípade zamietnutia zapísania do zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov. Znalec môže podať žiadosť o zápis do zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov aj do viacerých znaleckých odborov. Napríklad znalec môže podať žiadosť o zápis do zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, oddiel na zápis znalcov, odbor: Doprava železničná, odvetvie: Technický stav a odhad hodnoty koľajových vozidiel, odbor: Strojárstvo, odvetvie: Odhad hodnoty strojových zariadení a odbor: Strelné zbrane a výbušniny, odvetvie: Strelné zbrane, posudzovanie strelníc. Ministerstvo ako príslušný správny orgán takéto podanie žiadateľa bude posudzovať ako tri samostatné žiadosti o zápis a každú z nich bude posudzovať jednotlivo a splnenie podmienok predpokladaných zákonom sa musí preukázať pre každý odbor zvlášť.

Povinnosťou správneho orgánu je posúdiť, či žiadateľ o zápis spĺňa všetky zákonné predpoklady na zápis do zoznamu v odbore, ktorý je predmetom jeho písomnej žiadosti o zápis. K žiadosti o zápis musia byť priložené podklady, ktoré sú taxatívne vymedzené v odseku 1 pod písmenami a) až i):

a) osvedčené kópie dokladov o dosiahnutom vzdelaní, najmä vysokoškolského diplomu, maturitného vysvedčenia alebo iných dokladov,

b) životopis so zameraním na požadovanú odbornosť,

c) osvedčená kópia dokladu o úspešnom absolvovaní odborného minima, ktorý nesmie byť starší ako tri roky; informáciu o možnosti absolvovania odborného minima uverejní ministerstvo v elektronickej forme na doméne ministerstva, u absolventov postgraduálneho špecializovaného štúdia v odbore podľa písmena e) sa má za to, že absolvovali aj potrebné minimum,

d) osvedčená kópia dokladu o úspešnom absolvovaní odbornej skúšky, ktorý nesmie byť starší ako tri roky; neplatí pre súčasných znalcov, tlmočníkov a prekladateľov podľa § 25,

e) osvedčená kópia dokladu o úspešnom absolvovaní špecializovaného štúdia v odboroch uvedených v prílohe č. 1,

f) doklad o dĺžke odbornej praxe žiadateľa, ktorý možno v osobitných prípadoch nahradiť čestným vyhlásením; osobitným prípadom je najmä zánik podnikateľa alebo inej organizácie, v ktorej žiadateľ vykonával odbornú prax, v osobitných prípadoch je odbornou praxou i vykonávanie znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti,

g) výpis z registra trestov, ktorý nesmie byť starší ako tri mesiace,

h) doklady preukazujúce materiálne vybavenie potrebné na výkon činnosti v zapisovanom odbore alebo odvetví, napríklad osvedčená kópia nájomnej zmluvy, inventarizačný súpis hnutelných vecí a nehnuteľností, ktorý nesmie byť starší ako tri mesiace, alebo čestné vyhlásenie o skutočnosti, že osoba žiadajúca o zápis do zoznamu týmto materiálnym vybavením disponuje,

i) u právnickej osoby aj doklady preukazujúce jej špecializáciu, ktoré nesmú byť staršie ako tri mesiace; špecializácia právnickej osoby je hlavné zameranie činnosti právnickej osoby žiadajúcej o zápis do zoznamu, ktoré sa preukazuje výpisom z obchodného registra, osvedčenou kópiou zakladateľskej listiny alebo iným dokladom preukazujúcim jej vznik.

Odborné minimum

Odborné minimum zabezpečujú znalecké ústavy a tlmočnicke ústavy na zá-

klade poverenia ministerstva. Ministerstvo schválilo v zmysle § 9 ods. 4 vyhlášky, ktorou sa vykonáva zákon o znalcoch o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, študijné programy pre nasledujúce ústavy:

- Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline, Ulica 1. mája č. 32, 010 26 Žilina,
- Asociácia tlmočníkov posunkovej reči nepočujúcich Slovenska, Šancová 50, 811 05 Bratislava,
- Ekonomická univerzita v Bratislave, pracovisko Inštitút ekonomického znalectva a expertíz pri Centre ďalšieho vzdelávania, Palisády 22, 811 06 Bratislava,
- Expertízny a edukačný inštitút Bratislavskej vysokej školy práva, Tematínska 10, 85105 Bratislava,
- Národné lesnícke centrum, T. G. Masaryka 22, 960 92 Zvolen,
- Poľnohospodársky znalecký ústav SPU v Nitre, Trieda A. Hlinku 2, 949 76 Nitra,
- Stavebná fakulta Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, Radlinského 11, 813 68 Bratislava,
- Tlmočnický ústav Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, Gondova 2, 818 01 Bratislava,
- Tlmočnický ústav Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa, Štefánikova 67, 949 74 Nitra,
- Tlmočnický ústav Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, Ul. 17. novembra 1, 080 78 Prešov,
- Tlmočnický ústav - Filozofická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Popradská 66, 040 59 Košice,
- Znalecký ústav elektrotechniky a informatiky Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, Ilkovičova 3, 812 19 Bratislava I.

Osvedčená kópia dokladu o úspešnom absolvovaní odbornej skúšky, ktorý nesmie byť starší ako tri roky; neplatí pre súčasných znalcov, tlmočníkov a prekladateľov podľa § 25

Odbornú skúšku zabezpečuje ministerstvo alebo ministerstvom poverený znalecký ústav alebo tlmočnický ústav alebo iná právnická osoba. Písomná prihláška na odbornú skúšku sa podáva na ministerstvo (obsahuje meno a priezvisko žiadateľa, adresu jeho trvalého pobytu, odbor a odvetvie, z ktorého má záujem vykonať odbornú skúšku). V každom odbore a odvetví sa uskutoční najmenej jedna odborná skúška v kalendárnom roku. Organizátor skúšky zašle žiadateľovi pozvánku na odbornú skúšku najneskôr osem týždňov pred termínom odbornej skúšky

(súčasťou pozvánky na odbornú skúšku je zoznam základných okruhov otázok na odbornú skúšku). Odborná skúška žiadateľa o znaleckú činnosť sa vykonáva v štátnom jazyku pred skúšobnou komisiou zloženou z troch členov. Náklady na vykonanie odbornej skúšky uhrádza žiadateľ. V odbore zdravotníctvo a farmácia a v odbore psychológia odbornú skúšku nahrádza špecializačná skúška na akreditovanej vzdelávacej inštitúcii ministerstva zdravotníctva a minimálne sedemročná prax v požadovanom odvetví.

Výsledok odbornej skúšky sa hodnotí klasifikačnými stupňami a) vyhovel, b) nevyhovel. Žiadateľ, ktorého odborná skúška bola hodnotená klasifikačným stupňom nevyhovel, je oprávnený vykonať opravnú odbornú skúšku z toho istého odboru alebo odvetvia najskôr po uplynutí šiestich mesiacov od jej vykonania.

Odborná skúška znalca sa skladá z písomnej časti a z ústnej časti. Písomná časť (25 bodov) sa skladá z desiatich otázok zo znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov o podmienkach výkonu znaleckej činnosti a zo znaleckého posudku. Správna odpoveď na každú otázku z teórie sa hodnotí jedným bodom a správne vypracovaný znalecký posudok sa hodnotí najviac 15 bodmi. Na zúčastnenie sa na ústnej časti odbornej skúšky je potrebné z písomnej časti získať minimálne 20 bodov, z toho aspoň 12 bodov za znalecký posudok. Žiadateľ, ktorý nezíska minimálny počet bodov, nemá právo zúčastniť sa na ústnej časti odbornej skúšky. Na ústnej časti odbornej skúšky sa u žiadateľa pohovorom preukazuje najmä jeho doterajšie odborné pôsobenie z hľadiska praktických skúseností a osobné predpoklady na výkon znaleckej činnosti.

Osvedčená kópia dokladu o úspešnom absolvovaní špecializovaného štúdia v odboroch uvedených v prílohe č. 1

Špecializované štúdium sa vyžaduje v týchto znaleckých odboroch:

1. Doprava cestná, 2. Ekológia a manažment, 3. Elektronické komunikácie, 4. Elektrotechnika, 5. Lesníctvo, 6. Poľnohospodárstvo, 7. Stavebníctvo, 8. Strojárstvo.

Doklad o dĺžke odbornej praxe žiadateľa, ktorý možno v osobitných prípadoch nahradiť čestným vyhlásením; osobitným prípadom je najmä zánik podnikateľa alebo inej organizácie, v ktorej žiadateľ vykonával odbornú prax, v osobitných prípadoch je odbornou praxou i vykonávanie znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti

Ako príklad možno uviesť znalecký odbor Strelné zbrane a výbušniny, v ktorom je potrebné preukazovať minimálne 7-ročnú prax v odbore. Vyhláška č. 263/1996 Z. z. upravovala preukazovanie praxe odlišne. Prax sa preukazovala predložením do-

kladu alebo vyhlásenia odbornej inštitúcie alebo aspoň dvoch odborníkov o dĺžke odbornej praxe uchádzača a o jeho osobných a morálnych vlastnostiach, pričom toto bolo možné nahradiť vyjadrením orgánu záujmového združenia, príslušnej odbornej, profesijnej alebo záujmovej organizácie.

Výpis z registra trestov, ktorý nesmie byť starší ako tri mesiace

O výpis z registra trestov je možné požiadať na okresnej alebo krajskej prokuratúre, v obci, ktorá vedie matriku, na vybraných pobočkách Slovenskej pošty, a. s., ako aj na zastupiteľskom úrade Slovenskej republiky v zahraničí. O výpis môže požiadať priamo žiadateľ, prípadne môže splnomocniť tretiu osobu, ktorá však musí predložiť úradne overené splnomocnenie (notárom alebo iným príslušným orgánom) - originál, nie staršie ako 30 dní, ktoré sa pripája k žiadosti. Žiadosť sa podáva na predpísanom tlačive a musí obsahovať údaje:

- meno, priezvisko osoby, rodné priezvisko, pôvodné meno alebo priezvisko, ak došlo k zmene mena alebo zmene priezviska, prípadne prezývku osoby, ktorej sa žiadosť týka,
- dátum narodenia, rodné číslo, miesto a okres narodenia, adresu trvalého pobytu a u osoby narodenej v cudzine aj štát narodenia,
- štátne občianstvo,
- pohlavie,
- meno, priezvisko a rodné priezvisko rodičov.

Vo výpise z registra trestov sa uvedú nezahladené odsúdenia súdom Slovenskej republiky, ako aj súdom iného členského štátu Európskej únie a súdom iného štátu, ktorých rozhodnutia boli uznané súdom Slovenskej republiky vrátane údajov o priebehu výkonu uložených trestov, ochranných opatrení a primeraných obmedzení alebo povinností, ak sa podľa rozhodnutia súdu alebo na základe zákona nehladá na páchatela, ako keby nebol odsúdený.

Doklady preukazujúce materiálne vybavenie potrebné na výkon činnosti v zapísanom odbore alebo odvetví, napríklad osvedčená kópia nájomnej zmluvy, inventarizačný súpis hnutelných vecí a nehnuteľností, ktorý nesmie byť starší ako tri mesiace, alebo čestné vyhlásenie o skutočnosti, že osoba žiadajúca o zápis do zoznamu týmto materiálnym vybavením disponuje

Na to, aby znalec, tlmočník, prekladateľ mohol fundovane vykonávať svoju činnosť, potrebuje aj náležité materiálne vybavenie, ktoré sa, samozrejme, bude líšiť podľa znaleckých odborov.

K odseku 2

Sľub sa skladá verejne, slávnostným spôsobom na ministerstve. Ministerstvo vedie knihu sľubov znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, ktorá obsahuje úplné znenie sľubu, poradové číslo, meno a priezvisko znalca, tlmočníka a prekladateľa, dátum zloženia sľubu, podpis znalca, tlmočníka a prekladateľa a podpis toho, kto sľub prijal. Vzor tejto knihy je uvedený v prílohe č. 1 inštrukcie č. 7/2009 z 25. marca 2009, č. 23635/2009-51. Kniha sľubov je vedená v troch samostatných zväzkoch, a to osobitne pre znalcov, osobitne pre tlmočníkov a osobitne pre prekladateľov. Zloženie sľubu znalec, tlmočník a prekladateľ a ten, kto sľub prijal, potvrdia v knihe sľubov svojím podpisom. Osvedčenie o zložení sľubu sa samostatne nevydáva. Sľub sa skladá do rúk ministra spravodlivosti v nasledujúcom znení: „*Sľubujem na svoju česť a svedomie, že pri výkone svojej činnosti budem dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy a morálne a etické zásady výkonu tejto činnosti, že svoju činnosť budem vykonávať osobne, nestranne a nezáujato podľa svojho najlepšieho svedomia a vedomia, že budem plne využívať všetky svoje odborné znalosti a že zachovám mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých som sa pri výkone činnosti dozvedel.*“

K odseku 3

Pri zapísaní žiadateľa do zoznamu ministerstvo zakladá každému znalcovi, tlmočníkovi alebo prekladateľovi osobný spis. Do osobného spisu sa zakladajú listiny, ktoré sa týkajú osoby znalca, tlmočníka alebo prekladateľa, výkonu jeho činnosti a profesijného rastu. Ministerstvo založí a vedie osobný spis znalca, tlmočníka a prekladateľa označený evidenčným číslom, menom a priezviskom znalca, tlmočníka alebo prekladateľa, ako aj odborom a odvetvím. V osobnom spise sú uvedené všetky údaje a založené všetky doklady potrebné na zápis do zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, ako aj všetky údaje a doklady spojené s výkonom jeho znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti.

Z dôvodovej správy

Priložené doklady k žiadosti preukazujú splnenie všetkých zákonom požadovaných podmienok na zápis do zoznamu. Len v tých prípadoch, keď to nepôjde inak, bude možné jednotlivé potvrdenia nahradiť čestným vyhlásením. Pôjde najmä o prípady preukázania dĺžky odbornej praxe v danom odbore, prípadne pri preukazovaní adekvátneho materiálneho vybavenia na výkon činností, keď „oficiálny“ doklad sa bude môcť dať získať len s veľkými ťažkosťami alebo vôbec. Napríklad, ak zanikla právnická osoba, u ktorej žiadateľ vykonával prax, alebo ak žiadateľ nemá k dispozícii doklad o nadobudnutí určitých prostriedkov potrebných na výkon činnosti.

JUDIKATÚRA

Rozhodnutie Ústavného súdu ČR z 27. októbra 2005, sp. zn. II. ÚS 153/04: Z citovanej právnej úpravy jednoznačne vyplýva, že vymenovanie znalcov do funkcie prebieha na základe výberu z okruhu osôb, ktoré spĺňajú zákonné podmienky pre vymenovanie, a počet menovaných znalcov sa riadi skutočnou potrebou znaleckej činnosti z jednotlivých odborov. Je teda zrejmé, že na vymenovanie do funkcie znalca nie je právny nárok. Vymenovanie konkrétnych osôb do znaleckej funkcie závisí na uvážení krajského súdu. Inými slovami, každému, kto požiada o vymenovanie za znalca, nevzniká ani pri splnení všetkých zákonných podmienok právny nárok na to, aby znalcom vymenovaný skutočne bol. Vymenovanie do funkcie znalca preto nemožno považovať za právo každého občana. Je tiež zrejmé, že postup pri vymenovaní a odvolávaní znalcov podľa zákona č. 36/1967 Zb. nie je správnym konaním a nevzťahuje sa na neho zákon č. 71/1967 Zb. správny poriadok. Rovnaký záver vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovili tiež ďalšie senáty ústavného súdu (nepublikované uznesenie z 26. júna 2003, sp. zn. I. ÚS 178/2003, či uznesenie z 25. marca 2003, sp. zn. III. ÚS 629/02).

Z uplynulého obdobia môžeme v tomto smere poukázať tiež na právny výklad podaný k tejto problematike najvyšším správnym súdom v rozhodnutí zo 4. februára 2004, č. 188/2004 - Zbierka rozhodnutí najvyššieho správneho súdu, sv. 5, s. 391. Najvyšší správny súd vo veci týkajúcej sa súdneho preskúmania rozhodnutia ministra spravodlivosti o odvolaní znalca z funkcie podľa § 20 písm. a) ZoZTP vysvetlil rozdielnosť medzi vymenovaním znalca do funkcie a jeho odvolaním z funkcie z hľadiska uplatňovaného procesného režimu. Podľa najvyššieho správneho súdu je nutné v konkrétnej veci vždy hľadať proporcionalitu medzi povahou správnych rozhodnutí a intenzitou ich dopadov do právnej sféry dotknutých subjektov na jednej strane a medzi procesnými zárukami ochrany ich práv na druhej strane. Je potom zrejmé, že ak na vymenovanie znalca neexistuje právny nárok a skutočnosť, že konkrétna osoba nebola na základe výberu menovaná znalcom, by mohla právnu sféru tejto osoby zasiahnuť len vo výnimočných prípadoch (napr. v prípade, ak by išlo o zjavnú diskrimináciu), pri odvolaní znalca, naopak, k zásadnému zásahu do - už existujúcich - práv príslušného orgánu spravidla dochádza (ak, samozrejme, k odvolaniu nedošlo napr. na jeho vlastnú žiadosť). Preto tiež miera procesnej ochrany v týchto prípadoch musí byť podstatne vyššia. Rovnaký názor má aj ústavný súd, čo sa vo výroku tohto uznesenia odrazilo.

Zo skôr uvedených úvah teda vyplýva záver, že neexistuje právny nárok na to,